

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปาล์มน้ำมัน (*Elaeis guineensis* jacq) เป็นพืชน้ำมันที่มีบทบาทที่สำคัญที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับพืชน้ำมันชนิดอื่น เช่น มะพร้าว ถั่วเหลือง ทานตะวัน และ Rapeseed เป็นต้น ซึ่งในปี พ.ศ. 2543 น้ำมันปาล์ม (palm oil) และน้ำมันจากเมล็ดใน (palm kernel oil) มีส่วนแบ่งในตลาดโลกเป็นอันดับที่ 1 โดยเพิ่มขึ้นจาก 12.4 % (พ.ศ.2533) เป็น 22.9 % ทั้งนี้เพราะว่าปาล์มน้ำมันเป็นพืชที่มีศักยภาพในการให้ผลผลิตน้ำมันต่อพื้นที่สูงสุด ทำให้ต้นทุนการผลิตต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับพืชน้ำมันชนิดอื่น ในด้านการผลิต พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันในโลกเพิ่มขึ้นมากกว่า 30 เท่า ในระยะเวลา 30 ปี ซึ่งปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันประมาณ 20.65 ล้านไร่ (กรมส่งเสริมการเกษตร, 2543)

ในประเทศไทย น้ำมันปาล์มเป็นน้ำมันพืชที่มีส่วนแบ่งการตลาดน้ำมันพืชสูงสุด ในปี พ.ศ.2540 น้ำมันปาล์มมีส่วนแบ่งการตลาด 65.77 % ความต้องการใช้น้ำมันปาล์มในการบริโภคเพิ่มขึ้นมาตลอด โดยมีอัตราเพิ่มขึ้น 10% ต่อปี ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุที่ทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์มมีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จาก ปี พ.ศ. 2531 มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน 682,450 ไร่ โดยให้ผลผลิตเฉลี่ย 1,885 กก./ไร่ และในปี 2542 มีพื้นที่ปลูก 1.49 ล้านไร่ ให้ผลผลิตเฉลี่ย 2,504 กก./ไร่ และสามารถผลิตน้ำมันปาล์มได้ประมาณ 040 ล้านตัน อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับศักยภาพในการผลิตระหว่างไทยกับมาเลเซีย พบว่าผลผลิตน้ำมันปาล์มต่อพื้นที่ของประเทศมาเลเซียสูงกว่าไทย 20 – 25% เนื่องจากมาเลเซียใช้พันธุ์ปาล์มน้ำมันที่ดีและเหมาะสม และพื้นที่ที่ปลูกมีความเหมาะสมที่เอื้ออำนวยต่อการเจริญเติบโตของปาล์ม ตลอดจนมีการพัฒนาเทคโนโลยีการจัดการสวนปาล์มน้ำมันที่ดี (ชาย โกรวิท, 2543: 1)

ชาย โกรวิท (2543: 1) กล่าวว่า **ปัญหาในการผลิตปาล์มน้ำมันที่สำคัญของเกษตรกรที่มีผลต่อผลผลิตปาล์มน้ำมัน สามารถสรุปเป็นประเด็นปัญหาหลักได้ดังนี้**

1. ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพันธุ์ปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นปัญหาที่รุนแรง (ปัจจุบันมีการปลูกพันธุ์ที่ไม่ถูกต้องประมาณ 400,000 ไร่)
2. ขาดความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวกับการจัดการแปลงเพาะต้นกล้า ตลอดจนการเลือกใช้ต้นกล้าที่เหมาะสมไปปลูก

3. ขาดความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการธาตุอาหาร และการอนุรักษ์ดิน
4. ขาดความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสวนปาล์มน้ำมัน ในทางที่จะเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่

5. ขาดความรู้ความเข้าใจในการพิจารณาเลือกพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันที่เหมาะสม
6. ขาดความรู้ความเข้าใจในการเก็บเกี่ยวทะลายปาล์มน้ำมันเพื่อส่งโรงงานสกัดน้ำมัน

จากปัญหาดังกล่าวทำให้เกษตรกรได้ผลผลิตที่ไม่มีคุณภาพจึงควรปรับบทบาทในการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตปาล์มน้ำมันและส่งเสริมให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตโดยคำนึงถึงเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน ซึ่งจะทำให้สามารถพัฒนาการเพิ่มผลผลิตต่อไร่ เพิ่มคุณภาพผลผลิต และลดต้นทุนการผลิตได้

จากการที่สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพรได้มีการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันแก่เกษตรกรในจังหวัดชุมพร ผู้วิจัยจึงสนใจจะศึกษาว่าเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน จังหวัดชุมพร มีการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน และได้นำเอาไปปฏิบัติเพียงใด มีปัจจัยอะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน มีปัญหาอุปสรรคในการนำเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันไปใช้อย่างไรบ้าง เพื่อนำข้อมูลจากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันในจังหวัดชุมพร ยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน และนำไปปฏิบัติเพื่อให้ได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพ ในปริมาณที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพพื้นฐานบางประการทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในจังหวัดชุมพร
- 2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร
- 2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

3. กรอบแนวคิด

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน ของเกษตรกรในจังหวัดชุมพร โดยมีตัวแปรอิสระคือ อายุ ระดับการศึกษา การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร การได้รับรู้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน จำนวน

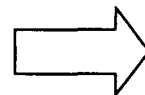
พื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน ปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมัน รายได้รวมทั้งหมดต่อปี จำนวนแรงงานในครอบครัว ประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน ทักษะของเกษตรกรที่มีต่อเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน และปัญหาอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน ปัจจัยต่างๆเหล่านี้เป็นตัวแปรอิสระ ที่คาดว่าจะมีความเกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร ซึ่งเป็นตัวแปรตาม โดยสรุปเป็นแบบจำลองกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ตัวแปรอิสระ

1. ปัจจัยทางด้านสังคม
 - 1.1 อายุ
 - 1.2 ระดับการศึกษา
 - 1.3 การเป็นสมาชิกสถาบันเกษตรกร
 - 1.4 จำนวนช่องทางข่าวสารที่เกษตรกรรับรู้
2. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ
 - 2.1 จำนวนพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมัน
 - 2.2 ปริมาณผลผลิตปาล์มน้ำมัน
 - 2.3 รายได้จากการผลิตปาล์มน้ำมัน
 - 2.5 จำนวนแรงงานในครอบครัว
3. ปัจจัยอื่นๆ
 - 3.1 ประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร
 - 3.2 ทักษะของเกษตรกรที่มีต่อเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน
 - 3.3 ปัญหาอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน

ตัวแปรตาม

การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

ภาพที่ 1.1 แบบจำลองแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้ มีปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร

5. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันโดยใช้แนวทางการใช้เกษตรกรเกษตรกรที่เหมาะสม ของกรมวิชาการเกษตรเป็นหลัก

6. นิยามศัพท์

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดคำนิยามศัพท์ ดังนี้

6.1 เกษตรกร หมายถึง ผู้ประกอบอาชีพการปลูกปาล์มน้ำมัน ซึ่งเป็นเกษตรกรรายย่อย มีพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันไม่เกิน 50 ไร่ ทำการปลูกปาล์มน้ำมันเป็นอาชีพหลักและอาชีพรอง ในจังหวัดชุมพร

6.2 การยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน หมายถึง การที่เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันในแต่ละด้าน ซึ่งได้รับการถ่ายทอดหรือส่งเสริมจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร แล้วนำไปปฏิบัติตาม

6.3 เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน หมายถึง แนวทางในการผลิตปาล์มน้ำมันเพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพดี ตรงตามมาตรฐานที่กำหนด ผลผลิตสูงคุ้มค่าการลงทุน และขบวนการผลิตจะต้องปลอดภัยต่อเกษตรกรและผู้บริโภค มีการใช้ทรัพยากรที่เกิดประโยชน์สูงสุด เกิดความยั่งยืนทางการผลิตและไม่ทำให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม

7. ประโยชน์ที่จะได้รับ

ทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพพื้นฐานทางสังคมและเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน ในจังหวัดชุมพร ทราบสภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน ทศนคติดต่อเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน และปัญหาอุปสรรคในการใช้เทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันแก่เกษตรกรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันเป็นผลดีต่อประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร